

NAČRT ŠOLSKIH POTI

2023/2024

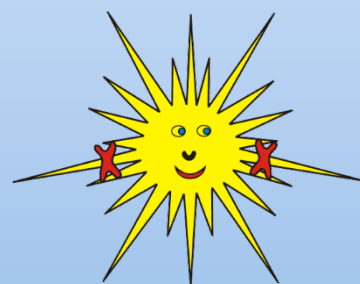

03 DECEMBER 2023

OSNOVNA ŠOLA ŠMARJETA

Avtor: Dragan Jović

Kazalo

Vsebina

Uvod.....	3
Splošne informacije o šoli in določitev šolskega okoliša	4
O načrtu šolskih poti	4
O interaktivnih zemljevidih	4
O šoli	6
Šolski okoliš	7
Organizacija šolskih prevozov	8
Splošno o šolskih prevozih	8
Dežurstvo in varstvo vozačev.....	9
Ostale dejavnosti, ki jih na področju prometne varnosti izvaja šola	10
Linije organiziranega šolskega prevoza.....	11
Šolski avtobusni prevoz.....	11
Jutranje vožnje.....	11
Popoldanske vožnje.....	12
Prevoz s šolskim kombiniranim vozilom	12
Jutranje vožnje.....	13
Popoldanske vožnje.....	13
Vzgojno preventivne vsebine	14
Šolar – pešec	14
Šolar – kolesar.....	15
Šolar – potnik oz. vozač	16
Analiza spletnega vprašalnika za starše Osnovne šole Šmarjeta	18
Opažanja delavcev OŠ Šmarjeta o šolskih poteh	22
Varnost šolskih poti OŠ Šmarjeta.....	22
Zakonodaja	25
Zaključek.....	26
Literatura	26

Uvod

V današnjem hitrem tempu življenja, ki ga zaznamuje vse gostejši promet, vse večje število prometnih udeležencev in različnih prevoznih sredstev, se vprašanje prometne varnosti, zlasti pri najmlajši populaciji, postavlja v ospredje naše družbene odgovornosti. Otroci, naša prihodnost, so še posebej izpostavljeni nevarnostim, ki jih prinaša cestni promet, saj vsakodnevno hodijo po svojih šolskih poteh. Njihova varnost in dobro počutje sta ključnega pomena za našo družbo in prihodnje generacije.

Načrt šolskih poti je dokument, ki se uporablja za načrtovanje in izboljšanje varnosti otrok na vsakodnevnih šolskih poteh. Namen načrta je zagotoviti varno okolje za šolarje, ki peš, s kolesi ali drugimi prevoznimi sredstvi vsakodnevno potujejo v šolo ali iz šole. Načrt je potrebno vsako leto posodobiti.

Načrt šolskih poti je postal nepogrešljivo orodje, ki nas vodi k cilju - varnejšim šolskim potem, kjer ni prostora za nesreče in hude telesne poškodbe otrok. Ključni cilji načrtov šolskih poti so jasni in nedvoumni: povečanje varnosti in zaščita ranljivejših udeležencev v cestnem prometu, predvsem šolarjev, ki se v vlogi pešcev, kolesarjev in kot vozniki ostalih prevoznih sredstev dnevno srečujejo z izzivi na cestah, nič mrtvih in hudo telesno poškodovanih otrok na šolskih poteh in ustvariti okolje, kjer bodo naši otroci varno in brezskrbno potovali na poti v šolo in iz nje. Načrti šolskih poti so praviloma zasnovani tako, da so uporabni za vse deležnike zagotavljanja prometne varnosti v obravnavanem šolskem okolju, od šol in šolarjev, do staršev in lokalne skupnosti.

Obstoj načrtov šolskih poti prinaša koristi tako na ravni šole, ki skrbi za svoje učence, kot tudi na ravni staršev, ki si želijo, da so njihovi otroci varni na poti v šolo, ter na ravni lokalne skupnosti, ki gradi boljšo in varnejšo cestno infrastrukturo ter odpravlja nevarna mesta na šolskih poteh, vendar pa je za uspeh načrtov šolskih poti najbolj pomembno njihovo sprejetje in ponotranjenje s strani vseh deležnikov: učencev, staršev, učiteljev in lokalne skupnosti.

Splošne informacije o šoli in določitev šolskega okoliša

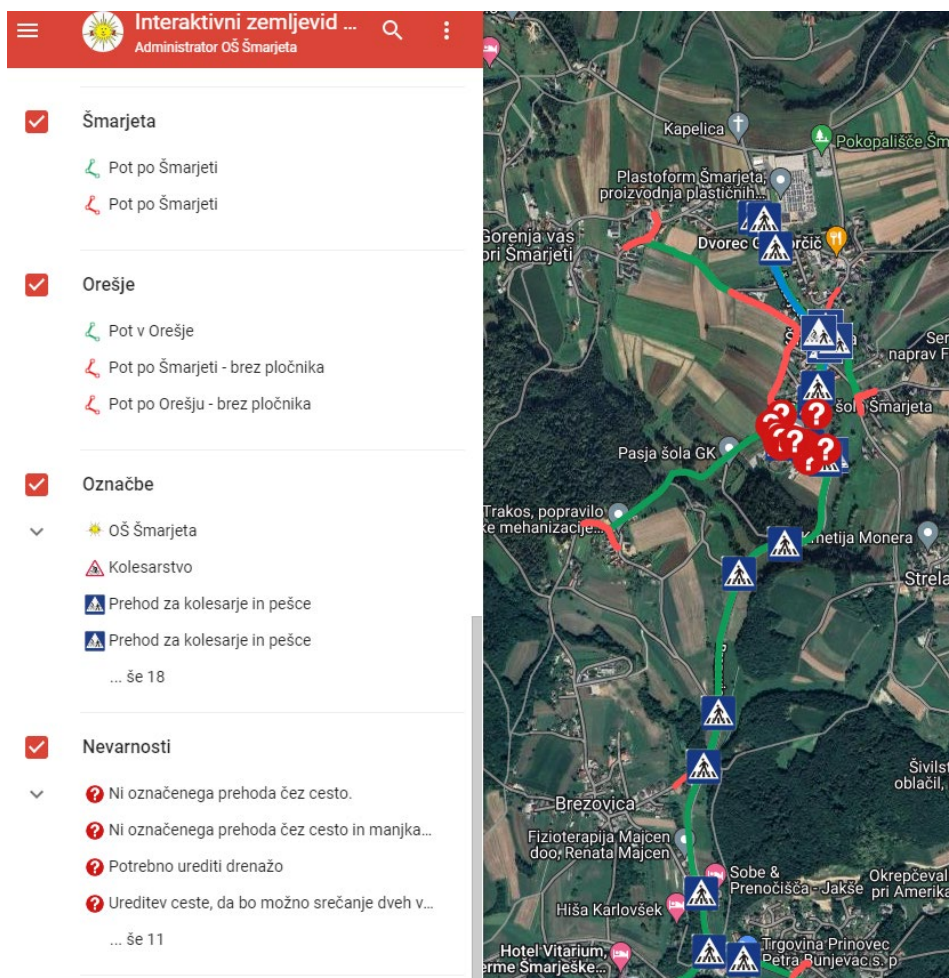
O načrtu šolskih poti

Načrt šolskih poti Osnovne šole Šmarjeta je bil za šolsko leto 2023/2024 sestavljen povsem na novo. Na novo je posneta tudi večina fotografskega gradiva, največja novost pa je, da se, s pričujočim načrtom, opisi šolskih poti, skupaj s trasami šolskih prevozov in avtobusnimi postajami, selijo na splet, v virtualno okolje interaktivnih zemljevidov. Prednosti, ki jih interaktivnost predstavlja so enostavna prilagodljivost, popravki in posodobitve obstoječega načrta. Da bi se po interaktivnem zemljevidu lažje znašli, boste v nadaljevanju našli nekaj kratkih navodil.

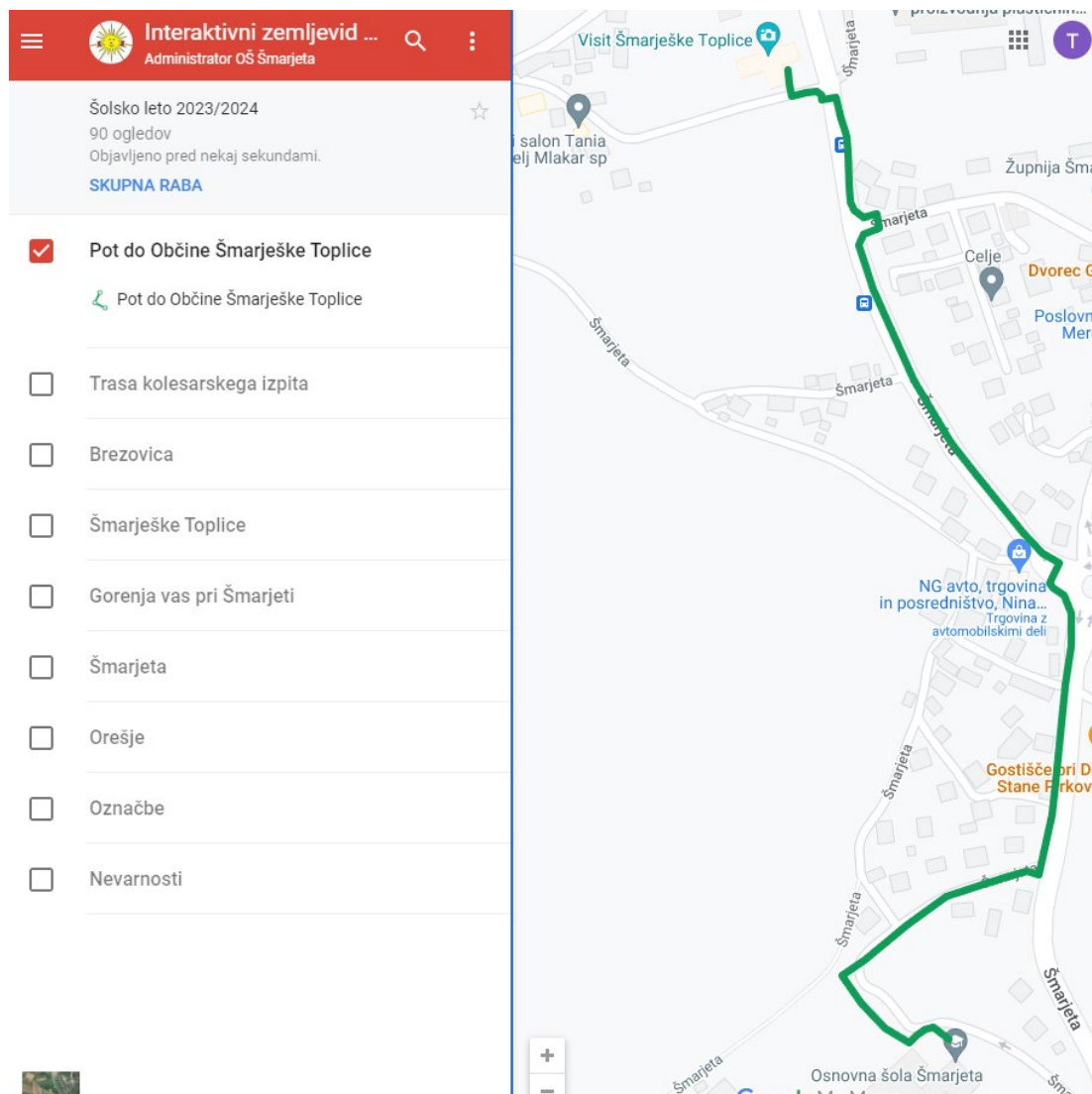
O interaktivnih zemljevidih

Kjer je na voljo interaktivni zemljevid, je to v besedilu prometnega načrta označeno z naslednjo

ikono: S klikom na ikono se praviloma odpre internetni brskalnik z zemljevidom:

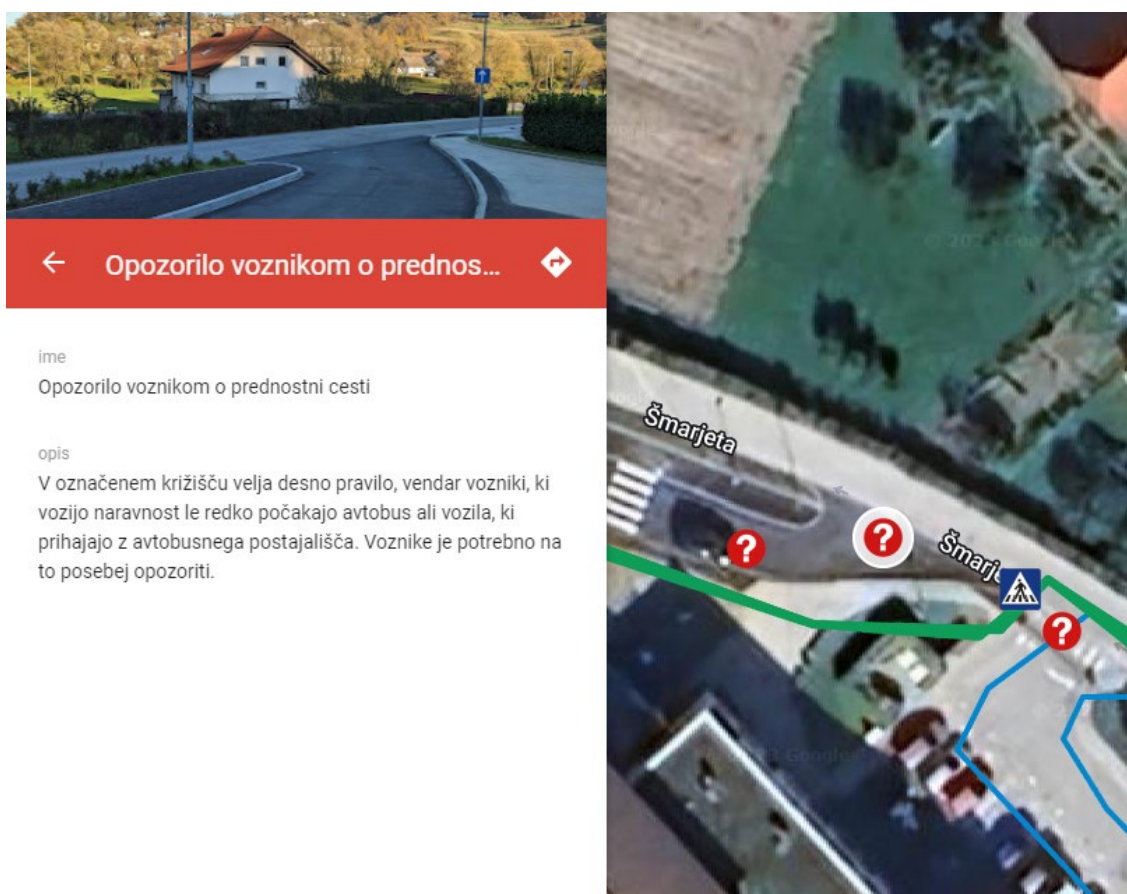
Na zemljevidu lahko s kliki poljubno spreminjate svoj pogled na različne trase, območja itd., si zemljevid približate ali oddaljite in si natančneje pogledate kakšen odsek, spremenite sloj zemljevida in ga uporabljate kot sicer uporabljamo zemljevide za navigacijo.

Na zemljevidu so z zeleno barvo označene varnejše šolske poti, edini kriterij varnosti pa je obstoj pločnika ali pešpoti, če teh ni, je šolska pot označena z rdečo barvo, saj so na cestah brez pločnikov učenci pešci bolj ogroženi kot tam, kjer ima cesta pločnike. Na prikazu se lepo vidi, da se zeleno obarvane in primerne poti praviloma končajo v neposredni bližini šole in preidejo v rdeče, ki se nato najpogosteje nadaljujejo vse do posameznih domov učencev. Z modro barvo je označena pot po kateri poteka trasa kolesarskega izpita, z različnimi simboli pa prehodi za pešce, kolesarje in posebne točke, kjer obstaja neka nevarnost ali kjer so nevarnost zaznali starši, zaposleni ipd. ali pa je na tej točki možna izboljšava. Zakaj je nek položaj na zemljevidu označen s točko si lahko pogledamo tako, da točko na zemljevidu izberemo oziroma

nanjo kliknemo. Prednost takšne ponazoritve šolskih poti je izredna prilagodljivost in možnost vsakoletnega ali še pogostejšega obnavljanja, spreminjanja tras, prometne infrastrukture ipd.

S klikom na posamezno ikono se vam prikaže kratek opis nevarnosti na izbrani točki in fotografija, če ta obstaja.

Vsi zgornji opisi uporabe veljajo tudi za interaktivne zemljevide šolskih prevozov.

O šoli

Osnovna šola Šmarjeta je osrednja vzgojno-izobraževalna organizacija v Občini Šmarješke Toplice, ki jo v šolskem letu 2023/2024 obiskuje 368 učencev razporejenih v 18 oddelkov, po dva oddelka za vsak razred (od 1. do 9.). Od teh je 47 učencev iz drugih šolskih okolišev, največ iz sosednje občine Škocjan. Poleg šole se nahaja tudi Vrtec Sonček, ki ga je dne 1. 9. 2023 obiskovalo 169 otrok. **Notranja površina šolske stavbe zavzema 3883 m², ki pa se bo z odprtjem prizidka povečala.** Zunanji šolski prostor oziroma zemljišče zajema dve igrišči z igrali za malčke vrtca (igrišče za I. in II. starostno obdobje) in športno površino, ki obsega atletski stadion z igriščem za nogomet, prostorom za skok v daljino, rokometno igrišče, igrišče za mali nogomet

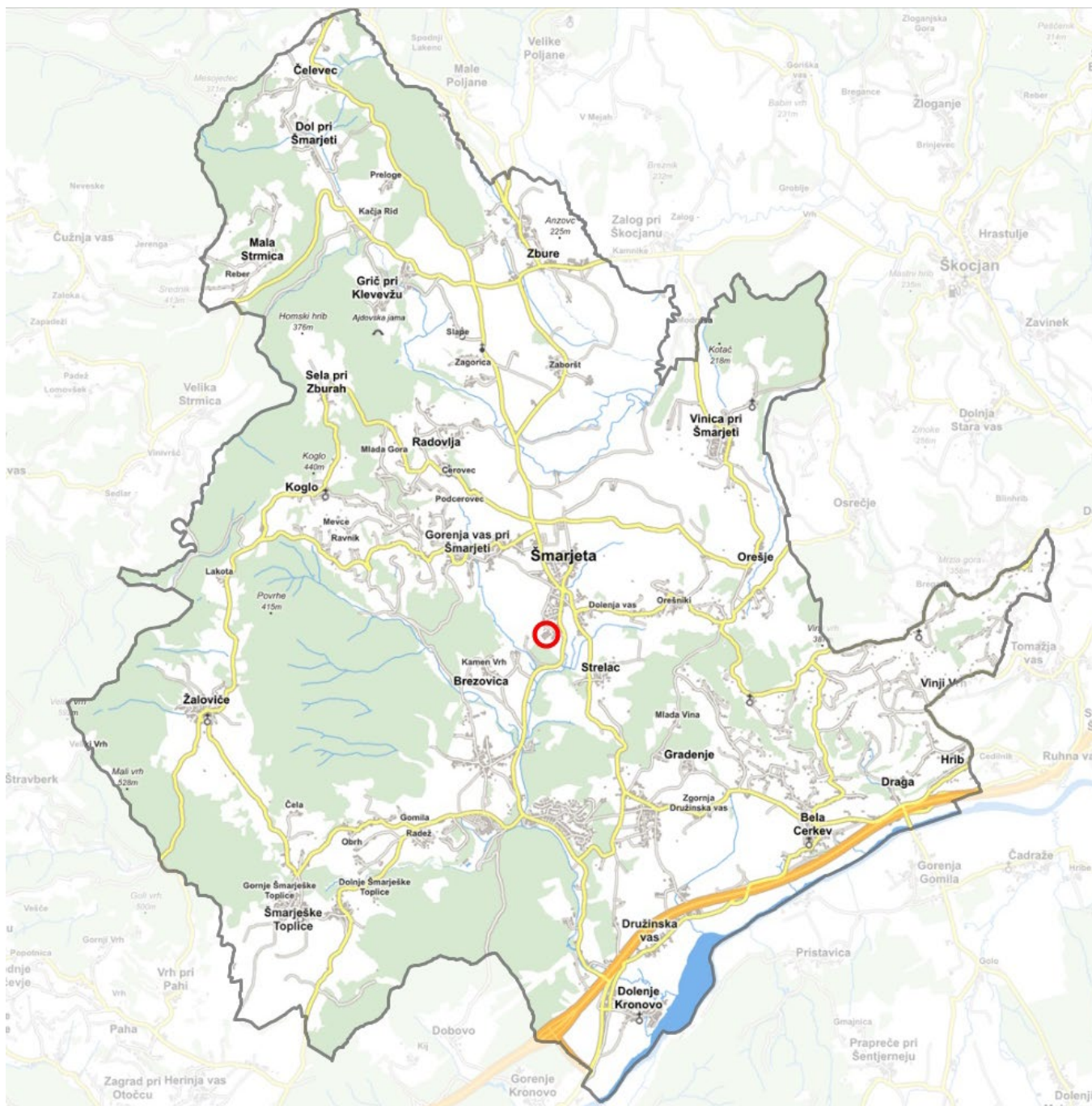
z umetno travo in manjše igrišče z igrali za učence šole ter več dovoznih cest, površin in parkirišč, od katerih sta večji ob vrtcu in šoli. Površina šolskega zemljišča zavzema približno 2 hektarja.

Zunanje površine in z njimi tudi dovozne ceste okoli šole so v letu 2023 doživele prenovo, od katere pričakujemo, da bo imela močan pozitiven vpliv na prometno varnost učencev in ostalih udeležencev prometa v nesporedni okolici šole.

Šolski okoliš

Šolski okoliš Osnovne šole Šmarjeta predstavljajo naslednja naselja: Bela Cerkev, Brezovica, Čelevec, Dol pri Šmarjeti, Dolenje Kronovo, Draga, Družinska vas, Gorenja vas pri Šmarjeti, Gradenje, Grič pri Klevevžu, Hrib, Koglo, Mala Strmica, Orešje, Radovlja, Sela, Sela pri Zburah, Strelac, Šmarješke Toplice, Šmarjeta, Vinica pri Šmarjeti, Vinji Vrh, Zbure, Žaloviče in po podatkih Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prostor obsegajo 34,17 km².

Grafični prikaz šolskega okoliša z označeno lokacijo Osnovne šole Šmarjeta

Organizacija šolskih prevozov

Splošno o šolskih prevozih

Zakon o osnovni šoli (ZOsn) v svojem 56. členu določa pravico do brezplačnega prevoza učenca, če je prebivališče učenca oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, na poti v vrtec in prvi razred osnovne šole ter domov pa morajo imeti otroci spremstvo polnoletne osebe. Spremljevalci so lahko tudi otroci, starejši od 10 let in mladoletniki, če to dovolijo starši, skrbniki

oziroma rejniki otroka (7. točka, 87. člena Zakona o pravilih cestnega prometa). Tudi na Osnovni šoli Šmarjeta 28 prvošolcev v šolo spremljajo starši, skrbniki oziroma starejši bratci ali sestrice. Učence zjutraj v šolo in popoldne iz nje v različne smeri vozita tudi en **avtobus** in **šolski kombi**. Ločimo dve smeri voženj in sicer severni in južni krog. V skladu z dogovorom o letni menjavi relacij severnega in južnega kroga (velja za jutranje vožnje) letos prva vožnja šolskega avtobusa poteka iz smeri severnega kroga. Natančneje so linije šolskega kombija in avtobusa prikazane v nadaljevanju (poglavje Linije organiziranega šolskega prevoza).

V šolskem letu 2023/2024 je do prevoza s šolskim avtobusom upravičenih 178 učencev (143 učencev južnega kroga, 35 učencev severnega kroga), ki so vključeni tudi v oddelek podaljšanega bivanja ali varstva vozačev. Ostale učence, med drugim tudi 28 prvošolcev, v šolo ali iz šole peljejo starši. S šolskim kombijem se v šolo ali iz nje vozi 41 učencev, od tega se 10 učencev vozi v in iz drugega šolskega okoliša.

Dežurstvo in varstvo vozačev

Za varnost učencev v šoli in na zunanjih šolskih površinah poskrbimo z organizacijo dežurstva in varstva vozačev. Varstvo vozačev poteka v za to namenjenem prostoru (jedilnica ali učilnica predmetne stopnje). Varstvo vozačev je organizirano za učence vozače v času od 6.40 do 7.30 (za učence prve vožnje severnega kroga) in v času od 13.10 do 14.05 (za učence severnega kroga, ki končajo pouk po 5. šolski uri) in od 13.55 do 14.55 (za učence južnega kroga, ki končajo pouk po 6. šolski uri) in 15.05 do 15.30 (za učence severnega kroga).

Učenci vozači zjutraj pridejo v jedilnico v spremstvu učiteljev. V kolikor takoj po končanem pouku nimajo avtobusa za domov, počakajo na učitelja, ki izvaja varstvo vozačev v za to določenem prostoru. Učenci 10 minut pred odhodom avtobusa z učiteljem odidejo na avtobusno postajo. Učitelj poskrbi za varen vstop v avtobus in jih opozori na ostale posebnosti. Učenci 2. do 5. razreda, ki ne obiskujejo podaljšanega bivanja, do odhoda avtobusa počakajo v varstvu vozačev. Obveznost učencev je, da v času čakanja upoštevajo urnik varstva in prihajajo v za to namenjen prostor. Starše prosimo, da otroke s pogovorom usmerjajo v varstvo vozačev in z njimi spregovorijo o nujnosti upoštevanja pravil. V primeru kršitev se učencu lahko izreče vzgojni ukrep.

Dežurni učitelji in učitelji varstva vozačev izvajajo nadzor nad dogajanjem na avtobusni postaji pred šolo, pospremijo učence z avtobusne postaje v notranjost šole in po končanem varstvu tudi na avtobus. Naloga učiteljev je, da spremljajo prihode in odhode otrok iz varstva vozačev, o čemer se vodi tudi dnevnik prisotnosti. Razredniki v primeru ponavljajoče odsotnosti učencev obveščajo starše (telefonsko, preko e-Asistenta ali v okviru govorilnih ur), saj le tako lahko zagotovimo njihovo varnost. Učenci se lahko v primeru težav obrnejo na dežurnega učitelja.

Razpored dežurnih učiteljev in učiteljev, ki varujejo učence vozače, je na vpogled v avli šole.

Ostale dejavnosti, ki jih na področju prometne varnosti izvaja šola

- izdelan načrt vsebin vzgoje za kulturno vedenje v prometu, v okviru katerega izvaja preventivne aktivnosti za večjo varnost otrok,
- izdelan prometno-varnostni načrt za dejavnosti učencev izven šole (za vsako dejavnost posebej),
- v okviru varne mobilnosti, v sodelovanju z Občino Šmarješke Toplice, okoliškimi gasilskimi društvi, Društvom šoferjev in avtomehanikov Novo mesto ter Policijo Novo mesto v prvem tednu pouka poskrbimo za nadzor na avtobusnih postajah, šolske poti pa so označene z opozorili,

- izvajanje projektov Pešbus in Bicivlak, v času od 11. do 22. 9. 2023,
- vključenost v Evropski teden mobilnosti (teden dejavnosti v sodelovanju z Občino Šmarješke Toplice).

Linije organiziranega šolskega prevoza

Šolski avtobusni prevoz

Šolske avtobusne prevoze za Osnovno šolo Šmarjeta v letu 2023 izvajajo: ARRIVA, družba za prevoz potnikov, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 8, 4000 Kranj, Slovenija, telefon: +386 (0)1 547 11 82, e-pošta: info@arriva.si.

Jutranje vožnje

a) Severni krog

Orešje (**ob 6.30**) – Vinica – Zalog – Zbure – Zaboršt – šola (**ob 6.45**)

Varstvo vozačev za učence S kroga od 6.40 do 7.30 poteka v jedilnici.

b) Južni krog

Žaloviče (**ob 6.55**) – Šmarješke Toplice (zgornje) – Dol. Kronovo – Družinska vas (spodnja) – Draga – Bela Cerkev – Sela – Gradenje – Družinska vas (zgornja) – Šmarješke Toplice – Brezovica – šola (**ob 7.25**)

Dolenje Kronovo (**ob 7.35**) – Družinska vas (spodnja) – Draga – Bela Cerkev – Sela – Gradenje – Družinska vas (zgornja) – Šmarješke Toplice – šola (**ob 7.55**)

Družinska vas (zgornja) (**ob 8.00**) – Šmarješke Toplice – Brezovica – šola (**ob 8.15**)

Za podrobnejši ogled vseh jutranjih prog z avtobusnimi postajami kliknite na ikono:

Popoldanske vožnje

a) Južni krog

13.15 šola – Šmarješke Toplice (Prinovec) – Dolenje Kronovo – Družinska vas (sp.) – Draga – Bela Cerkev – Sela – Gradenje – Družinska vas (zg.)

13.35 šola – Brezovica – Šmarješke Toplice (zgornje) – Žaloviče

14.55 šola – Brezovica – Šmarješke Toplice (Prinovec) – Dol. Kronovo – Družinska vas (sp.) – Draga – Bela Cerkev – Sela – Gradenje – Družinska vas (zg.) – Žaloviče

b) Severni krog

14.05 šola – Šmarjeta – Orešje – Vinica – Zalog – Zbure – Zaboršt – Čelevec – Dol – Klevevž – Radovlja

15.25 šola – Šmarjeta – Orešje – Vinica – Zalog – Zbure – Zaboršt – Radovlja – Čelevec – Dol

Za podrobnejši ogled vseh popoldanskih prog z avtobusnimi postajami kliknite na ikono:

Prevoz s šolskim kombiniranim vozilom

Prevoze s šolskim kombiniranim vozilom izvaja voznik Osnovne šole Šmarjeta, zato se za vprašanja v zvezi s temi prevozi lahko obrnete na tajništvo šole (telefon: 07 38 44 180, mobilni telefon: 051 300 641).

Jutranje vožnje

6.10 Grič pri Klevevžu – Mala Strmica – Čelevec – Stara vas – Male Poljane – Klenovik – šola

6.50 Gorenja vas – Koglo – Sela – Radovlja – šola

7.10 Tomažja vas – Vinji Vrh – šola

7.35 Radovlja – Gorenja vas – šola (7.45)

Za podrobnejši ogled vseh jutranjih prog z avtobusnimi postajami kliknite na ikono:

Popoldanske vožnje

13.20 šola – Radovlja – Gorenja vas – šola

14.00 šola – Stara vas – Male Poljane – Klenovik – Škocjan (Vrh) – šola

---

14.30 šola – Radovlja – Sela – Gorenja vas – šola

14.45 šola – Tomažja vas - Vinji Vrh – šola

15.00 šola – Grič pri Klevevžu – Mala Strmica – šola

Za podrobnejši ogled vseh popoldanskih prog z avtobusnimi postajami kliknite na ikono:

Vzgojno preventivne vsebine

Nekaj pomembnih napotkov za varno vedenje šolarja na cesti:

- Po Zakonu o pravilih cestnega prometa morajo starši, skrbniki ali rejniki otrok poskrbeti ali nadzorovati otroka ali mladoletnika, ko se ta udeležuje cestnega prometa. Otroci se učijo našega vedenja in ga želijo posnemati, zato je vloga staršev pri vzgoji otroka za varno vedenje na cesti zelo pomembna.
- Otroci kot udeleženci cestnega prometa potrebujejo posebno pozornost in pomoč vseh ostalih udeležencev. Na cesto smejo sami, ko se starši, skrbniki ali rejniki prepričajo, da otroci razumejo nevarnosti v prometu in da poznajo prometne razmere na prometnih površinah, kjer se srečujejo s cestnim prometom.

Šolar – pešec

- Šolar - pešec naj uporablja prometne površine, namenjene hoji pešcev. Načrti varnih šolskih poti določijo varnejše poti do šole in opozorijo na nevarnejša, bolj izpostavljena mesta na šolskih poteh.
- Šolar – pešec se mora pred prečkanjem ceste vedno ustaviti. Preden stopi na vozišče, preveri, ali se mu približujejo vozila, tako da pogleda levo, desno in še enkrat levo. Prečkanje ceste med parkiranimi vozili ni priporočljivo (če ni v bližini prehodov za pešce, naj šolar prečka cesto za zadnjim parkiranim avtomobilom).
- Šolar – pešec naj uporablja podhode, nadhode in prehode za pešce. Na semaforiziranih prehodih za pešce mora počakati na zeleno luč za pešce in se prepričati s pogledom levo-desno, da so vozniki resnično ustavili. Na ostalih (nesemaforiziranih) prehodih je potrebno poleg tega paziti na približujoča se vozila, da se ta ustavijo in šele nato šolar varno prečka cesto. Priporočamo, da šolar prečkanje predhodno naznani z dvignjeno roko.

-
- Otroci morajo imeti na poti v vrtec in prvi razred osnovne šole ter domov spremstvo polnoletne osebe. Spremljevalci so lahko tudi otroci, starejši od 10 let in mladoletniki, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki otroka.
  - Otroci morajo ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nositi na vidnem mestu na strani, ki je obrnjena proti vozišču, odsevnik, ki ne sme biti rdeče barve in katerega odsevna površina na vsaki strani meri najmanj 20 cm².
  - Učenci prvega in drugega razreda osnovne šole morajo na poti v šolo in iz nje poleg odsevnika nositi tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu.
  - Šole, organizirane skupine staršev, organizacije za varnost cestnega prometa, ustanove, društva ali druge institucije lahko organizirajo in izvajajo varstvo otrok v cestnem prometu na prehodih za pešce skladno z določili Zakona o pravilih cestnega prometa (vloga šolskih prometnikov, ki pomagajo otrokom varno prečkati cesto na označenih prehodih za pešce).
  - Pešci morajo hoditi ob levem robu vozišča v smeri hoje. Pešca – šolarja lahko izjemoma usmerimo tudi na vozišče, če tam ni pločnika, pešpoti, kolesarske steze, hkrati pa zagotovimo na teh odsekih nižano hitrost do 30 km/h s celotno prometno ureditvijo. Enako velja tudi v primeru izjeme, ko pešca usmerimo na desno stran vozišča v smeri hoje.

Šolar – kolesar

- V cestnem prometu sme samostojno voziti kolo otrok, star najmanj osem let, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let (drugače le v spremstvu polnoletne osebe). Otrok se usposobi za vožnjo kolesa, ko opravi kolesarski izpit in dobi v osnovni šoli kolesarsko izkaznico.
- Šolar - kolesar mora uporabljati prometne površine, namenjene kolesarjem (kolesarske steze, poti). Načrti varnih šolskih poti prednostno obravnavajo šolske poti za pešce. Zelo priporočljivo je, da načrti določijo tudi varnejše kolesarske poti do šole in opozorijo na nevarnejša, bolj izpostavljena mesta na šolskih poteh, kjer imajo prednost pešci (npr. okolica šole, območja za pešce, območja umirjenega prometa).
- Če na ali ob vozišču ni kolesarske steze ali pasu, mora kolesar voziti ob desnem robu vozišča (cca. 1 m od roba vozišča). Pri tem so zelo pomembne tudi urejene (utrjene) bankine skladno s kriteriji za vodenje varnih šolskih poti.
- Kolesa morajo biti tehnično brezhibno opremljena (ustrezna višina sedeža, zavore, zvonec, odsevniki, žarometi). Kolesar poskrbi, da je viden tako podnevi kot ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti (uporaba signalnih barv na oblačilih, odsevnih trakov, svetilk).

- Šolar – kolesar mora med vožnjo kolesa ustrezno pripeti zaščitno kolesarsko čelado. Enako velja tudi takrat, kadar se vozi na kolesu kot potnik.
- Ko se šolar vozi s kolesom, mora paziti na promet in spoštovati pravila.
- Če šolar potiska kolo po cesti, je bolj varno, da hodi na desni strani kolesa.
- Med kolesarjenjem je prepovedano in nevarno uporabljati telefon. Prav tako ni priporočljivo voziti s slušalkami v ušesih.
- Ni dovoljeno in varno prevažati druge otroke na zadnjem delu kolesa.
- Kolesarji morajo voziti po kolesarskih stezah in se ravnati po prometnih znakih in oznakah na stezi, ki kažejo smer vožnje (največja napaka kolesarjev je vožnja v nasprotni smeri).
- Kolesarji lahko prečkajo prehod za pešce samo kot pešci, tako da sestopijo s kolesa in ga potiskajo poleg sebe. Na prehodu za kolesarje pa morajo biti zelo previdni, ko ga prevozijo.

Šolar – potnik oz. vozač

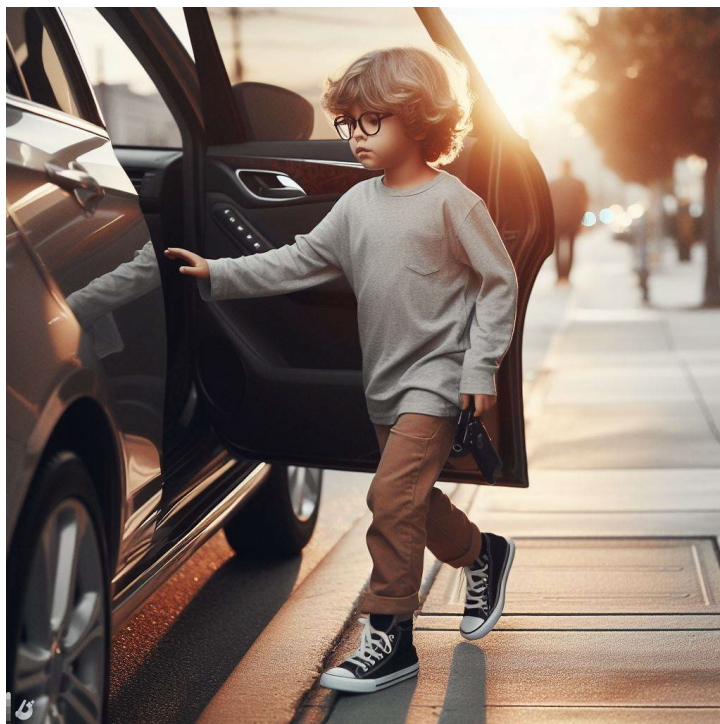

- Veliko šolarjev pride v šolo z vozilom, ki ga vozijo starši. Pomembno je, da so otroci med vožnjo vedno ustrezno privezani z varnostnim pasom in da sedijo v primernem varnostnem sedežu glede na njihovo starost.
- Po Zakonu o pravilih cestnega prometa mora biti otrok med vožnjo v motornem vozilu z vgrajenim zadrževalnim sistemom, manjši od 140 cm ali lažji od 36 kg, zavarovan z zadrževalnim sistemom, ki je primeren fizičnim lastnostim otroka. V motornem vozilu, ki ni opremljen z zadrževalnim sistemom, ni dovoljeno prevažati otrok, mlajših od treh let, otroci starejši od treh let in manjši od 140 cm pa se smejo prevažati le na sedežih, ki niso prednji

sedeži. Otrok ni dovoljeno prevažati v nazaj obrnjenem zadrževalnem sistemu v sedežu za potnike, zaščitenem s prednjo zračno blazino, razen če je zračna blazina deaktivirana mehanično.

- Šolarji naj izstopajo ali vstopajo v avto na varni strani, ki ni obrnjena proti cesti (npr. na pločnik).

- Učenci, ki se vozijo s šolskim avtobusom, morajo spoštovati pravila vedenja na avtobusu in tudi pravila čakanja na postaji šolskega avtobusa. Osnovna šola pripravi kratka in jasna pravila za učence, ki se vozijo s šolskim avtobusom ali kombijem, in jih posreduje staršem in šolarjem, ki podpišejo izjave, da so seznanjeni s pravili. Pravila oz. napotki za učence, ki se vozijo s šolskim avtobusom, so nameščeni tudi v vozilu, ki izvaja posebni linijski prevoz šoloobveznih otrok med domom in osnovno šolo.
- Napotki za učence, ki se vozijo s šolskim avtobusom ali kombijem (kot osnutek za pravila vedenja na šolskem avtobusu in pravila čakanja na postaji šolskega avtobusa):
  - Skupaj s starši je treba izbrati in preveriti najvarnejšo pot do postaje in se naučiti pravilnega in odgovornega obnašanja pešca v prometu. Pri tem ne smemo pozabiti na vidnost pešca – šolarja (svetla oblačila, pravilno nameščena odsevna telesa).
  - Šolarji naj počakajo avtobus ali kombi na posebej označeni postaji. Vedno počakajo, da se vozilo ustavi, nato varno in urejeno vstopijo vanj. Enako tudi po izstopu, stran od vozila, na varni površini počakajo, da le-to odpelje. Nato nadaljujejo svojo pot proti domu.
  - Šolarji morajo na šolskem avtobusu ali kombiju slediti voznikovim navodilom.

- Šolarji morajo biti med vožnjo v šolskem avtobusu ali kombiju privezani z vgrajenimi varnostnimi pasovi in obrnjeni v smeri vožnje.
- Šolarji med vožnjo ne smejo motiti voznika, se potiskati in glasno govoriti.

Nekaj uporabnih povezav z veliko informacijami o prometni varnosti otrok v prometu:

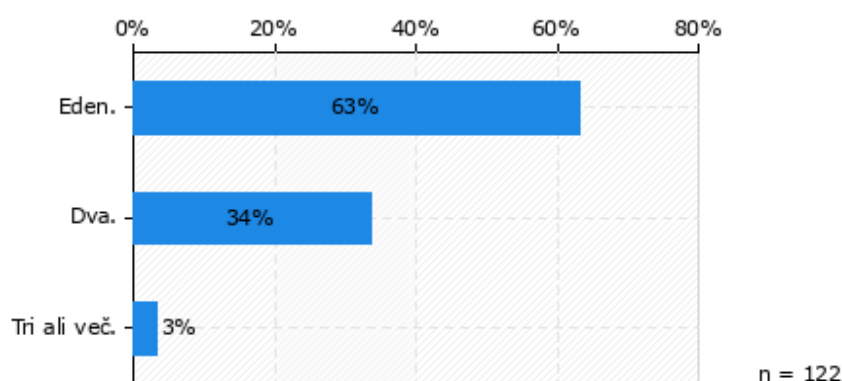
- <https://portalspv.avp-rs.si/>
- <https://nijz.si/zivljenjski-slog/preprecevanje-poskodb/otrok-v-avtomobilu/>
- <https://www.policija.si/svetujemo-ozavescamo/prometna-varnost-category-blog/poskrbite-za-varnost-otrok-na-solski-poti-nasveti-za-starse-in-voznike>

Analiza spletnega vprašalnika za starše OŠ Šmarjeta

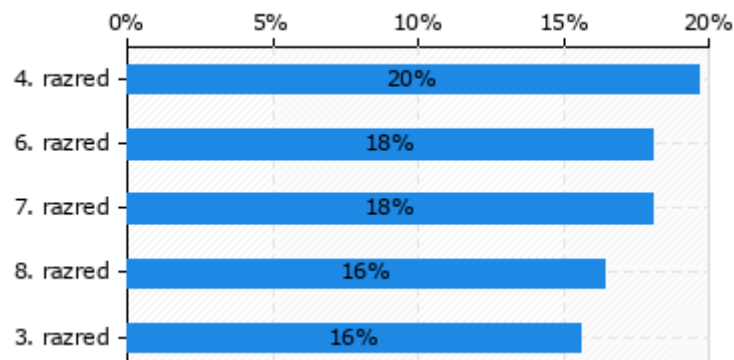
V mesecu oktobru smo med starši učencev OŠ Šmarjeta preko spleta izvedli obširno in pretežno odprto zastavljeno anketo o prometni varnosti njihovih otrok. Odziv staršev na anketo ocenjujemo kot zelo uspešen, saj smo v celoti izpolnjeno anketo prejeli od kar 122-ih staršev, kar nam je motivacija, da bomo naslednje leto anketo prenovili in ponovili, v letošnjem šolskem letu pa skušali, v skladu z rezultati ankete in kjer je le mogoče, vplivati na zvišanje prometne varnosti učencev OŠ Šmarjeta.

V nadaljevanju si pogledjmo nekaj podatkov iz ankete in kako so na posamezna vprašanja odgovarjali starši učencev OŠ Šmarjeta.

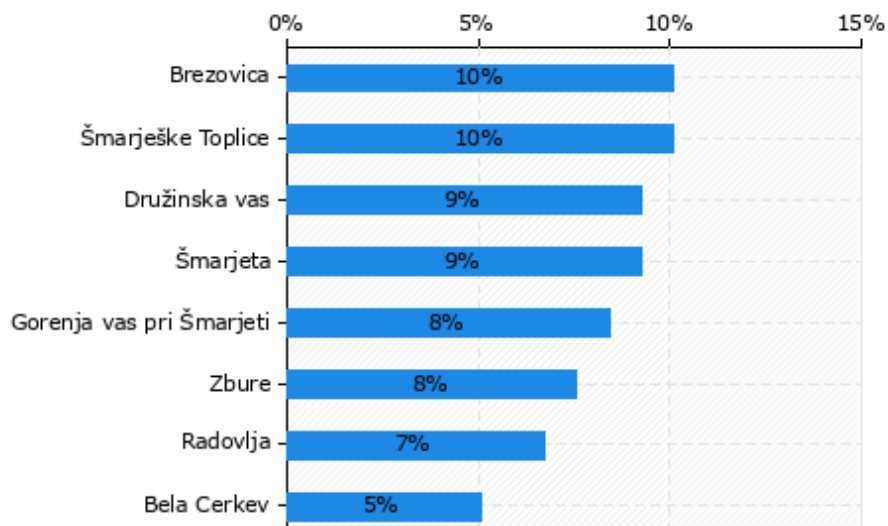
Približno dve tretjini anketiranih staršev ima v šoli le enega otroka, približno tretjina anketiranih staršev ima v šoli dva otroka in zgolj trije odstotki staršev imajo v OŠ Šmarjeta hkrati vpisane tri otroke.

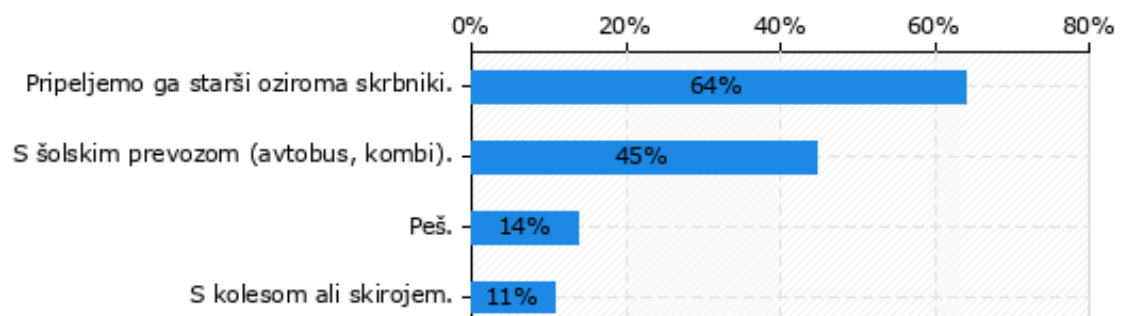
Najbolj številčno so se na anketni vprašalnik odzvali starši otrok, ki obiskujejo 4., 6. ali 7. razred, čeprav pretiranih razlik v odzivnosti po oddelkih ni opaziti.

Večina anketiranih staršev prihaja iz naselij Brezovica, Šmarješke Toplice, Družinska vas, Šmarjeta, Gorenja vas pri Šmarjeti in Zbure.

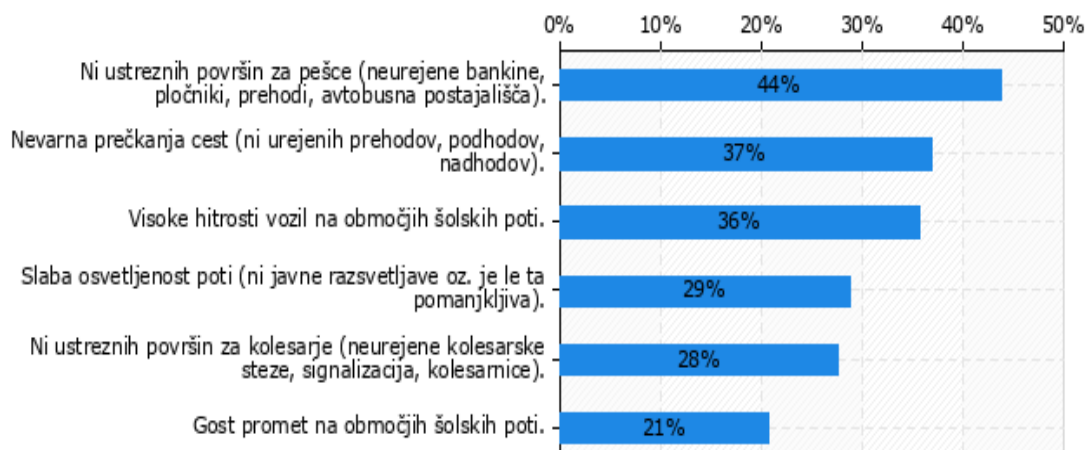

Večino otrok v šolo pripeljejo starši ali skrbniki (64%), sledijo šolski prevozi (45%), 14% otrok pride v šolo peš, 11% pa se odloča za kolo ali druga prevozna sredstva.

V šolo prihajajo na navedene načine zaradi različnih razlogov, med najpogostejše pa sodijo: Zaradi večje varnosti (31%) ali neustreznosti šolskih prevozov (22%) in drugih, nedefiniranih razlogov (26%).

Skoraj polovica staršev (44%) meni, da od doma do šole ni dovolj varnih površin za pešce, izpostavljajo nevarna prečkanja cest zaradi pomanjkanja prehodov za pešce (37%), visoke hitrosti vozil (36%), slabo osvetljenost (29%) ter pomanjkanje površin za kolesarje (28%).

Pripombe, ki so jih starši ročno dopisali v anketo po posameznih krajih, so naslednje:

Bela Cerkev

Največ staršev iz kraja Bela Cerkev izpostavlja pomanjkanje primernih površin za pešce in kolesarje po naselju, predvsem pa izpostavljajo neprimerno urejenost ceste od *Družinske vasi do Strelaca*, kjer ni kolesarske steze in pločnika.

Brezovica

Starši navajajo, da ni varnega prehoda za kolesarje od naselja na kolesarsko stezo, ki vodi proti šoli, pogrešajo znake za omejitev hitrosti, pogostejše kontrole hitrosti in pločnik po določenih delih naselja.

Čelevec

Starši izpostavljajo nevarno, ovinkasto, gozdno cesto, brez pločnika in razsvetljave, vendar z gostim prometom v jutranjih urah.

Dol pri Šmarjeti

Starši izpostavljajo ozko cesto, potrebno obnove in širitve.

Dolenje Kronovo

Starši izpostavljajo most pri gostilni Domen, ki naj ne bi bil primeren za kolesarje.

Draga

Starši izpostavljajo neustreznost javne razsvetljave v jutranjih urah.

Družinska vas

Starši izpostavljajo neprimerno urejenost ceste od *Družinske vasi do Strelaca*, kjer ni kolesarske steze in pločnika, po naselju pa manjka tudi prehodov za pešce, sploh pri avtobusni postaji, ki je na drugi strani kot naselje. Smetnjaki ob avtobusnem postajališču so neprimerno postavljeni, saj po njih včasih že zjutraj brskajo osebe, ki povzročajo nelagodje pri učencih, medtem ko čakajo avtobus. Želijo si tudi več nadzora hitrosti vožnje s strani policije in kolesarsko stezo.

Gorenja vas

Starši izpostavljajo nevarno in ovinkasto ter nepregledno cesto skozi naselje, brez pločnikov, prehodov za pešce. Pogosta je hitra vožnja, sploh na ravnih odsekih naselja, zato si starši želijo tudi cestnih ovir za umirjanje hitrosti. Priporočajo tudi kontrolo otrok, ki naj bi se čez naselje vozili brez primerne kolesarske opreme (čelada).

Gradenje

Starši izpostavljajo cesto od *Družinske vasi do Strelaca*, kjer ni kolesarske steze in pločnika, cesta pa je ovinkasta in ni primerna za kolesarjenje. Želijo si tudi cestnih ovir za umirjanje hitrosti.

Grič pri Klevevžu

Starši izpostavljajo, da v naselju ni pločnikov in kolesarskih stez.

Orešje

Starši izpostavljajo nepregledno, ovinkasto cesto, ki je brez razsvetljave. Moti jih tudi center Šmarjete, ki je nakopičen z avtomobili. Pogrešajo kolesarsko stezo in pločnik, ter optimizacijo in spremstvo šolskih prevozov.

Radovlja

Starši želijo predvsem izgradnjo pločnika do Zbur in da bi cesta mimo Plastoforna dobila pločnik.

Sela

Starši poročajo, da jih moti ozka cesta, brez pločnika, še posebej pa nevaren ovinek od središča naselja proti Beli Cerkvi. Želijo si izgradnjo oziroma prenovo prometne infrastrukture.

Šmarjeta, Šmarješke Toplice

Starše motijo visoke hitrosti vozil. Želijo si cestnih ovir za umirjanje hitrosti, prehode za pešce in enosmerni promet v centru Šmarjete. Omenjajo tudi bolj očitno ločitev parkirišč za zaposlene na OŠ Šmarjeta. Opozarjajo na nevarnost zastojev pred šolo v jutranjih urah.

Vinica

Starši si želijo razsvetljave za kolesarje, pešce v naselju, ter cestne ovire za umirjanje hitrosti.

Vinji Vrh

Starši želijo izgradnjo pločnika, kolesarske steze, ter jasne označitve šolske poti po naselju.

Zbure

Starši želijo ločen pločnik, ločeno kolesarsko stezo, omejitev hitrosti je presežena večkrat, večkrat prisotnost policije in ureditev prehoda za pešce

Koglo

Starši si želijo izgradnje pločnikov.

Ostalo

Starši iz naselij zunaj občine Šmarješke Toplice ugotavljajo, da imajo preozke ceste, kjer ni možnosti postavitve pločnikov in stez za kolesarje.

Opažanja delavcev OŠ Šmarjeta o šolskih poteh

Poleg staršev so bili za mnenje o šolskih poteh v neposredni okolici šole zaproseni tudi vsi zaposleni na OŠ Šmarjeta. Opažanja so delavci šole posredovali pisno in ustno. Njihove pripombe so predvsem vezane na pomanjkanje prehodov za pešce, pomanjkanje klančin in posledično nezmožnost prepeljati otroški voziček, ki ga uporabljajo za prevoz otrok proti severnemu delu stavbe, pomanjkljive označbe in nevarne klančine za pešce, ki bodo pozimi povzročale zdrse, poleti pa voznikom skirojev, rolk in ostalih prevoznih sredstev omogočale doseganje nevarnih hitrosti njihovih vozil.

Nekaj težav, s katerimi se soočajo zaposleni, pa tudi starši, se vleče še izpred prenove šole, saj je zjutraj ob določenih urah pred šolo promet lahko prav kaotičen, sploh ob dnevih s posebnimi vsebinami, ko se veliko otrok nahaja pred šolo. Težave s čakanjem učencev bodo predvidoma izzvenele z odprtjem prizidka, saj bodo učenci takrat pridobili nove površine, težave z obilico vozil pred šolo pa bodo odpravljene šele, ko bo tudi okolica Šmarjete premogla toliko kolesarskih in pešpoti, da bodo otroci lahko varno prihajali v šolo samostojno.

Vse pripombe zaposlenih so zajete na grafičnem prikazu pogostih poti učencev v neposredni okolici OŠ Šmarjeta.

Varnost šolskih poti OŠ Šmarjeta

Območje Občine Šmarješke Toplice velja za pretežno ruralno, zato je razumljivo, da prometna infrastruktura občine zaostaja za večjimi mesti. Kljub temu, da je bilo zadnja leta veliko

---

narejenega na področju prometne varnosti, je na področju kolesarskih stez, pločnikov in ostale prometne signalizacije in opreme, naprednih prometnih rešitev ipd. občina še vedno zelo »podhranjena«. Od naprednejše cestne opreme občina uporablja dva merilnika hitrosti, pri čemer je zaskrbljujoče, da se povprečna izmerjena hitrost na merilniku, ki se nahaja pri OŠ Šmarjeta, giblje okoli najvišje dovoljene. Če podrobneje pogledamo rezultate opazimo, da vsak dan mimo šole pelje približno 20 vozil, ki krepko presežejo najvišjo dovoljeno omejitev hitrosti, zato ni napak razmišljanje nekaterih staršev, ki si želijo več policijskega nadzora, ovir za omejitve hitrosti ipd.

V neposredni okolici OŠ Šmarjeta je solidno poskrbljeno za prometno varnost. Talne označbe so primerne in večina poti okoli šole je primerno opremljenih s pločniki in prehodi za pešce in učenci so, ob primerni pazljivosti, varni, čeprav so, kot povsod, še vedno možne izboljšave. Težava se pojavi, ko se učenci oddaljijo od šole, saj pločnikov zelo kmalu zmanjka.

Analiza ankete, ki so jo izpolnili starši in opažanja nekaterih delavcev šole, kažejo, da so si v občini Šmarješke Toplice oboji kar enotni glede tega kaj bi bilo potrebno postoriti za večjo varnost udeležencev cestnega prometa na splošno. Predvsem se je potrebno osredotočiti na dograditev obstoječih kolesarskih poti in pločnikov, poskrbeti za talno signalizacijo, umiritev hitrosti prometa in širiti ostalo cestno infrastrukturo tudi izven strogega centra naselij. Kjer pločnikov ni, je nujno in stroškovno niti ne tako zahtevno, omejiti hitrost vožnje. Priporočila pravijo, da naj bi bila hitrost na cesti ob kateri ni pločnika in morajo otroci zato hoditi po vozišču omejena na 30 km/h. Na interaktivnem zemljevidu lahko vidimo, da je rdeče obarvanih črt še vedno preveč, sploh, če upoštevamo, da jih zemljevid ne prikazuje v celoti, temveč samo njihove začetke.

Zemljevid šolskih poti nam pokaže tudi, da je možno na področju prometne varnosti v okolici šole še veliko postoriti, še največ pa lahko za lastno in varnost otrok vrtca Sonček in OŠ Šmarjeta postorijo udeleženci prometa sami, zato je na mestu nekaj napotkov za večjo varnost na območju vrtca in šole.

V samo nekaj minutnem opazovanju parkirnih površin okoli OŠ Šmarjeta lahko opazimo, da nekateri starši, kljub odmevnim tragičnim primerom, še vedno puščajo otroke same v vozilu, da pustijo tudi predšolskim otrokom samim hoditi po parkirišču in odpirati vrata na vozilu ter zapuščati vozilo, da nekateri vozniki po površinah namenjenih parkiranju vozijo prehitro, parkirajo na mestih, ki so označena za invalide ali pa tako, da zapirajo intervencijsko pot ali

---

Za podrobnejši ogled vseh šolskih poti v okolici OŠ Šmarjeta kliknite na ikono:

Zakonodaja s področja prometa o otrocih

- Resolucija o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2023 do 2030 (področje šolskih poti – varnost otrok in začetek šolskega leta);
- Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 z vsemi spremembami): 56. člen (brezplačni prevoz, vloga SPV);
- Zakon o cestah (ZCes-1, Uradni list RS, št. 109/2010 z vsemi spremembami): 112. člen (prometna ureditev na občinskih cestah, ukrepi umirjanja prometa za varnost otrok);
- Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah (Uradni list RS, št. 99/2015 z vsemi spremembami): Znak s št.: 3502 - Šolska pot postavljen skladno z načrtom šolskih poti, opredeljena tudi ostala področna prometna signalizacija in prometna oprema za območja šol);
- Tehnične specifikacije in tehnične smernice za javne ceste (konkretno TSC 02.401:2010 – dodatne označbe šolskih prehodov in TSC 03.341:2011 – krožna križišča);
- Operativni izvedbeni akt okrožnica MŠŠ z dne 5.11.1996 – kriteriji za ugotavljanje ogroženosti učencev na poti v šolo.
- Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP, Uradni list RS, št. 109/2010 z vsemi spremembami): 3. člen (38. alineja prvega člena: Skupina otrok), 7. člen (odgovornost staršev), 87. člen (varstvo otrok, spremstvo skupin, varovanje na prehodih), 88. člen (prevoz oseb), 90. člen (prevoz skupine otrok, spremljevalec – opredeljen tudi s Pravilnikom o spremljevalcih pri prevozu skupin otrok) in 91. člen (vstopanje in izstopanje potnikov, ravnanje voznikov);
- Zakon o cestah (ZCes-2, Uradni list RS, št. 132/22 z vsemi spremembami): 24. in 87. člen (prometna signalizacija in prometna oprema), 25. člen (naprave in ukrepi za umirjanje prometa), 45. člen (avtobusna postajališča), v kontekstu strokovne presoje varnosti cest (na drugih javnih cestah) poglavje VIII. Varnostne zahteve za cestno infrastrukturo (95. - 107. člen);
- Zakon o motornih vozilih (ZMV, Uradni list RS, št. 75/17 z vsemi spremembami): 44. člen (vozila za prevoz skupin otrok, tehnične zahteve za vozila predpiše minister – Pravilnik o

---

delih in opremi vozil (Uradni list RS, št. 16/22 z vsemi spremembami) med drugim opredeljuje pogoje za vozila, s katerimi se prevažajo skupine otrok);

- Zakon o voznikih (ZVoz-1, Uradni list RS, št. 92/22 z vsemi spremembami): 55. člen (pogoji za vožnjo koles), 91. člen (odgovornost staršev);
- Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 z vsemi spremembami): 60.d člen (vzgojni načrt šole) in 60.e člen (pravila šolskega reda);
- Tehnične specifikacije in tehnične smernice za javne ceste (konkretno TSC 03.800:2009 – naprave in ukrepi za umirjanje prometa, TSC 02.203:2009 – naprave in ukrepi za umirjanje prometa v nivojskih nesemaforiziranih križiščih, TSC 02.210:2010 – varnostne ograje).

Zaključek...

je samo ime poglavja, ki pride na koncu, sicer pa šolski prometni načrt ne more biti zaključen projekt, saj živi skupaj s šolo, učenci, zaposlenimi in lokalno skupnostjo. Vsakega predloga, pripombe in nasveta v zvezi s posodobitvami bomo iskreno veseli, še največ veselja pa bo vsem skupaj prineslo, ko ne bo več česa zapisati na zemljevid nevarnih točk. Ko se bomo čez 15 let ozrli nazaj in videli, da na občinskih cestah ni bilo mrtvih in poškodovanih, še posebej med otroki. To je cilj, za katerega si moramo, kot smo že uvodoma zapisali, prizadevati vsi skupaj.

Literatura

- Ikone so prevzete s spletnega mesta Freepik Company S.L., Copyright © 2010-2023
- Strah, R. (2016). Smernice za načrte šolskih poti. Ljubljana, AVP.
- Javni pregledovalnik grafičnih podatkov. Ljubljana, 2023, MKGP.
- Dall-E 3, ustvarjalnik fotografij UI
- Spletna stran Občine Šmarješke Toplice, <https://www.smarjeske-toplice.si/DownloadFile?id=499462>, pridobljeno 30. 10. 2023